

MØTEINNKALLING

Møtedato: 06.12.16

Møtetid: Kl. 09.00

Møtested: Overhalla Helsesenter

De faste medlemmene innkalles med dette til møtet. Den som har lovlig forfall, eller er inhabil i noen av sakene, må melde fra så snart som mulig til KomSek Trøndelag IKS.

Varamedlemmer møter bare etter nærmere avtale eller innkalling.

Møtet er åpent.

SAKLISTE

Sak nr. Sakstittel

- 025/16 Besøk ved helse og omsorg
026/16 Orientering fra rådmannen - kapasitet og kapasitetsplanlegging vedrørende skole og opplæring
027/16 Henvendelse fra Overhalla Montessori skole SA - revisors notat

Saker fra utsatt møte

Sak nr. Sakstittel

- 021/16 Referatsaker
022/16 Orientering fra revisor - Status for arbeidet med forvaltningsrevisjon
023/16 Orientering fra revisor - Status for arbeidet med regnskapsrevisjon
024/16 Kontrollutvalgets årsplan / møteplan for 2017

Orienteringene 22 og 23/16 gis i lukket møte, jf. koml. § 31 nr 2, og fvl. § 13.

Steinkjer 29.11.16

Reidar Viken/s/
Leder

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær
E-post: paul.stenstuen@komsek.no
Dir.tlf. 74 11 14 78/ Mob. 90 95 04 40

SAK 025/16

BESØK VED HELSE OG OMSORG

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	06.12.2016	Paul Stenstuen	025/16	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar den gitte informasjonen til orientering.
2. Kontrollutvalget ber sekretær utarbeide et kortfattet notat som oppsummerer kontrollutvalgets inntrykk.

Vedlegg

Forsvarlige helse- og omsorgstjenester, Statens helsetilsyn

Ikke trykte vedlegg

1. Kontrollutvalgets sak 20/16 «Aktuell enhet for besøk»
2. Helse- og omsorgstjenesteloven
3. Kommuneloven

Saksopplysninger

Kontrollutvalget ønsker å avlegge utvalgte enheter et besøk for å skaffe seg et inntrykk av virksomheten, og for forsikre seg om at kommunen arbeider godt og målrettet etter fastsatte kvalitetsmål.

Kontrollutvalget ønsket å avlegge helse og omsorg et besøk, jf. sak 20/16. I samråd med kontrollutvalgets leder og i dialog med administrasjonen ble det besluttet å legge kontrollutvalgets besøk til Helsesenteret den 06.12.16.

Program for besøket

- Kort presentasjon av kontrollutvalget og formålet med besøket.
- Kort presentasjon av Helsesenteret
- Orientering fra administrasjonen vedrørende
  - Utfordringsbildet for helse- og omsorgstjenestene
  - Administrasjonens systemrettede arbeid og målene for helse- og omsorgstjenestene
  - Hva må eventuelt komme på plass for at kommunen skal nå sine mål (suksessfaktorer)
- Orientering fra administrasjonen vedrørende aktivisering av
  - hjemmeboende brukere
  - brukere på institusjon
  - demente pasienter

Vurdering

Det har skjedd omfattende endringer i lovverket knyttet til kommunenes helse og omsorgstjenester de senere år. Lovendringene stiller nå enda større krav til respekt for den enkelte bruker og dennes funksjons- og mestringssevne. Kvalitet i omsorgstjenestene blir definert i balansegangen mellom:

- Kompenserende tiltak for dekke inn brukernes egenomsorgssvikt – men ikke mer (da dette vil innebære en overstyring av brukerne)
- Tiltak som tar sikte på å øke brukernes mestrings- og egenomsorgsevne, herunder aktivisering og sosialisering.

Faglige kvalitetsmål gitt i lovverket

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 angir kommunenes plikter etter loven.

Forsvarlighetskravet fremgår av §4-1. Det er flere forskrifter som utdyper innholdet i kommunenes plikter. Her vil jeg spesielt trekke fram forskrift om en verdig eldreomsorg (verdighetsgarantien) § 3:

«Tjenestetilbudet skal innrettes i respekt for den enkeltes selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel og sikre at medisinske behov blir ivarettatt. For å oppnå disse målsettingene skal tjenestetilbudet legge til rette for at følgende hensyn ivaretas:

- a) En riktig og forsvarlig boform ut fra den enkeltes behov og tilstand.*
- b) Et variert og tilstrekkelig kosthold og tilpasset hjelp ved måltider.*
- c) Et mest mulig normalt liv, med normal døgnrytme og adgang til å komme ut, samt nødvendig hjelp til personlig hygiene.*
- d) Tilby samtaler om eksistensielle spørsmål.*
- e) Lindrende behandling og en verdig død.*
- f) Å bevare eller øke sin mulighet til å fungere i hverdagen. Omsorgen skal bidra til habilitering og rehabilitering.*
- g) Faglig forsvarlig oppfølging av lege og annet relevant personell, som sikrer kontinuitet i behandlingen.*
- h) Tilby eldre som bor på helseinstitusjon enerom.»*

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten §§6-9 angir kommunens plikter til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten. I dette ligger også en plikt til å sørge for å gjøre bruk av erfaringer fra pasienter, brukere og pårørende.

Opplevd kvalitet

Det vil imidlertid ikke nødvendigvis alltid være sammenfall mellom den enkeltes (og eventuelt pårørendes) opplevelse av kvalitet og det objektive og faglig begrunnede kvalitetsmål.

Eksempelvis. I dag skal brukerne i størst mulig grad stimuleres til å gjenvinne og å beholde sin funksjonsevne så lenge som mulig. I den grad noen oppfatter en slik begrunnet omlegging av tjenesteytingen som en svekkelse av kvaliteten på helse- og omsorgstjenestene, bør kommunen gjennom informasjonsarbeid forklare lovens og de faglige kvalitetskrav mht. helse- og omsorgstjenesten.

Kontrollutvalget bør i sitt arbeid forsikre seg om at kommunen arbeider godt og målrettet etter de faglig begrunnede kvalitetsmål gitt i lovverket.

Det stilles ofte spørsmål ved hva er forsvarlig, jf. forsvarlighetskravet i lovens §4-1. Jeg vedlegger derfor et foilsett utarbeidet av Helsetilsynet. (22. oktober 2013)

Steinkjer 29.11.16

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane:
Nettverkssamling for ledere i helse- og omsorgstjenestene

Forsvarlige helse- og omsorgstjenester: Hva ser Helsetilsynet etter? Hva finner vi?

Seniorrådgiver Richard H Knoff, Statens helsetilsyn
Førde, 22. oktober 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?
Forsvarlig faglig praksis
Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?
Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn
med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet
under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Hva er tilsyn?

Tilsyn = **lovlighetskontroll**

Tilsynet skal bidra til
sikkerhet, kvalitet og **forsvarlighet**
og **forebygge** at svikt og feil gjentas

Richard H Knoff 2013

Hvilke krav stiller lovverket?

Richard H Knoff 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?

Forsvarlig faglig praksis

Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?

Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn

med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet

under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Forsvarlighet i kommunale helse- og omsorgstjenester

Prop. 91 L (2010–2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester - § 4-1

- Helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes... skal være forsvarlige
- Kommunen skal tilrettelegge tjenestene slik at
  - den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud
  - den enkelte pasient eller bruker gis et verdig tjenestetilbud
  - den kommunale helse- og omsorgstjenesten og personellet som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter
  - tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene

Richard H Knoff 2013

”Forsvarlighet” må presiseres

Prop. 91 L (2010–2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

- Kravet om forsvarlighet er en rettslig standard: Innholdet bestemmes av normer utenfor loven
- Forsvarlighetskravet for helse- og omsorgstjenesten er forankret i
  - anerkjent fagkunnskap
  - faglige retningslinjer
  - allmenngyldige samfunnsetiske normer
- Innholdet i forsvarlighetskravet endrer seg dermed også i takt med utviklingen av fagkunnskap og endringer i verdioppfatninger

Richard H Knoff 2013

Forsvarlighetskravet – en "minimumsstandard"?

Prop. 91 L (2010–2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

- Kjernen i forsvarlighetskravet: Normer som beskriver hvordan tjenestene bør være = *god praksis*
- Normene danner samtidig utgangspunkt for å fastlegge hvor *grensen mot det uforsvarlige* går:
Hvor store avvik fra god praksis kan aksepteres før tjenesten blir uforsvarlig?
- Mellom god praksis og forsvarlighetskravets nedre grense vil det være rom for at kommunen kan utøve skjønn

Richard H Knoff 2013

Forsvarlighet: Hvor går grensen?

Richard H Knoff 2013

Et utgangspunkt: Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene

Forsvarlige tjenester til eldre

- **Formål:**
  - Ivaretagelse av grunnleggende behov
  - Respekt for egenverd, livsførsel og selvbestemmelsesrett
- **Grunnkrav:**
  - Tjenester i tilstrekkelig omfang til rett tid
  - Helhetlig, samordnet og fleksibelt tjenestetilbud med kontinuitet, forutsigbarhet og trygghet
  - Medvirkning i planlegging, medbestemmelse i utførelse
- **Eksempler på grunnleggende behov:**
  - Tilstrekkelig næring, variert kosthold, personlig hygiene og naturlige funksjoner
  - Sosial kontakt, fellesskap, aktivitet, normal døgnrytme, ro og privatliv
  - Nødvendig medisinsk undersøkelse, behandling, rehabilitering, tilpasset hjelp i dagliglivet, pleie og omsorg,
  - En verdig livsavslutning

Richard H Knoff 2013

Eksempel på forsvarlighetskrav: Tvungen somatisk helsehjelp i sykehjem

- Sikrer kommunen at pasienters motstand mot helsehjelp blir identifisert og pasienters samtykkekompetanse blir vurdert?
- Sikrer kommunen at tillitskapende tiltak forsøkes før tvungen helsehjelp gjennomføres?
- Sikrer kommunen at det gjøres helsefaglige vurderinger av om den aktuelle helsehjelpen kan gjennomføres med tvang?
  - Fare for vesentlig skade?
  - Nødvendig helsehjelp?
  - Forholdsmessighet?

Richard H Knoff 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?

Forsvarlig faglig praksis

Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?

Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn
med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet
under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Forsvarlighet gjennom styring og ledelse

Prop. 91 L (2010–2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

- Kravet til forsvarlighet rettet mot virksomheter sammenfaller langt på vei med kravet til internkontroll og til systematisk arbeid for å ivareta pasientsikkerhet og kvalitet
- Ledelsen må gjennomføre organisatoriske og systemmessige tiltak som gjør det mulig for helsepersonellet å oppfylle plikten til forsvarlig yrkesutøvelse

Richard H Knoff 2013

Organisering: Ingen modellkrav!

- Kommunene står fritt til å velge organisasjonsmodell og styringsstruktur
- ... men de må oppfylle kravene til styringssystem fastsatt i Forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenesten (2002)

Richard H Knoff 2013

Krav til internkontroll: Forskriftens §4

Jf tilsynsloven, helsepersonelloven, helse- og omsorgstjenesteloven, lov om sosiale tjenester i Nav, spesialisthelsetjenesteloven

TYDELIG ANSVAR

- a) Beskrivelser av oppgaver, mål og ansvar
- b) Tilgang til regelverket

SOLID KUNNSKAPSGRUNNLAG

- c) Kompetente ansatte
- d) Medvirkning – utnyttelse av kunnskap
- e) Bruk av pasienterfaringer

SYSTEMATISK ARBEID MED RISIKO OG SVIKT

- f) Oversikt over risikoforhold
- g) Tiltak for avdekking, oppretting og forebygging
- h) Overvåking og kontinuerlig forbedring

Richard H Knoff 2013

To hovedspørsmål ved tilsyn

Det skal ikke være tilfeldig at det gis forsvarlige tjenester!

Richard H Knoff 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?

Forsvarlig faglig praksis

Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?

Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn
med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet
under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Eldretilsynet 2010-11: Tema, metode og omfang

Tilsynstema	Hvem og hvordan	Hvor mange
Utredning og oppfølging av demente utenfor institusjon	Systemrevisjon i kommunen	65
	Tilsyn med fastleger	41
Legemiddelhåndtering og -behandling i og utenfor institusjon	Systemrevisjon i kommunen	19
	Tilsyn med fastleger	15
	"Sjølmedingstilsyn"	164
Rehabilitering i sykehjem	Systemrevisjon i kommunen	15
Forebygging/behandling av underernæring	Systemrevisjon i kommunen	37
Tildeling av avlastning	Stikkprøver saksbehandling	141
... og noen temaer til	Uanmeldt tilsyn	59
	Systemrevisjon i kommunen	34

Richard H Knoff 2013

Eldretilsynet 2010-11: Tallenes tale

- **2010:**
340 tilsyn gjennomført i over 200 kommuner/bydeler
Lovbrudd påvist i to tredjedeler
- **2011:**
220 tilsyn gjennomført i over 150 kommuner/bydeler
Lovbrudd påvist i to tredjedeler

Richard H Knoff 2013

Men er dette "Norge i dag"?

- Tilsyn er ikke forskning!
- Vi går dit hvor vi regner med å finne svakheter:
  - Tilsynsystemaer velges ut etter en risikovurdering
  - Fylkesmennene passer på å få med kommuner og foretak hvor det kan være forbedringsbehov
- Bildet tilsynet gir, er ikke "representativt" – men egnet til å avdekke feil og risiko som må tas alvorlig
- ... og vi besøkte nær 75 % av kommunene i 2010-11

Richard H Knoff 2013

Demens og legemidler: Funn i 2010-11

- **Demens fanges ikke opp**
  - Uklare ansvarsforhold; mangelfull informasjonsutveksling
  - Mangel på faglig kompetanse og opplæring av personell
  - Ikke innarbeidet praksis som sikrer at brukere med demenssykdom blir identifisert og fulgt opp
  - For lite kontinuitet og forutsigbarhet, svakt samarbeid med fastlegene
- **Legemiddelhåndteringen er ikke trygg nok**
  - Uklarhet om lederansvar for legemiddelhåndteringen
  - Uklarheter omkring prosedyrer og rutiner
  - For svak opplæring av personell som deler ut legemidler
  - Feil og nesten-feil ikke godt nok håndtert – lite risikotenkning

Richard H Knoff 2013

Ernæring og rehabilitering: Funn i 2010-11

- **For svak kunnskap om ernæring**

- Mange steder mangler innarbeidet praksis for å oppdage dem som er underernært eller står i fare for å bli det
- Mangelfull skriftlig nedtegning
- Ikke gode nok ordninger for å følge opp igangsatte tiltak
- For svak opplæring av personell, ikke oversikt over farer for svikt

- **Svakt tverrfaglig samarbeid om rehabilitering**

- Rutiner for tverrfaglig samarbeid mangler, eller er ikke innarbeidet
- For svak medvirkning av lege og fysioterapeut
- Mangelfull og uoversiktlig dokumentasjon; igangsatte tiltak blir ikke evaluert
- For svak opplæring av personell

Richard H Knoff 2013

Avlastning: Funn i 2010-11

- **Mangelfull saksbehandling ved avlastningsbehov**

- Manglende eller mangelfull kartlegging og vurdering pårørendes omsorgsbyrde, situasjon og behov for avlastning
- Vedtak med mangelfulle begrunnelser
- Standardavslag uten individuell vurdering
- Vedtak hjemlet i galt lovverk; korttidsopphold vs avlastning

Richard H Knoff 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?

Forsvarlig faglig praksis

Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?

Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn
med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet
under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Krav til internkontroll: Forskriftens §4

Jf tilsynsloven, helsepersonelloven, helse- og omsorgstjenesteloven, lov om sosiale tjenester i Nav, spesialisthelsetjenesteloven

TYDELIG ANSVAR

- a) Beskrivelser av oppgaver, mål og ansvar
- b) Tilgang til regelverket

SOLID KUNNSKAPSRUNNLAG

- c) Kompetente ansatte
- d) Medvirkning – utnyttelse av kunnskap
- e) Bruk av pasienterfaringer

SYSTEMATISK ARBEID MED RISIKO OG SVIKT

- f) Oversikt over risikoforhold
- g) Tiltak for avdekking, oppretting og forebygging
- h) Overvåking og kontinuerlig forbedring

Richard H Knoff 2013

Til diskusjon:

- Kan vi kjenne oss igjen i funnene fra "eldretilsynet"?
- Hvor ligger vi best an hjemme hos oss –
Tydlig ansvar? Solid kunnskapsgrunnlag?
Systematisk arbeid med risiko og svikt?
- Og hvor har vi størst forbedringsbehov?

Richard H Knoff 2013

Systematisk kvalitetsarbeid er nødvendig

- Å sørge for forsvarlige tjenester er en kontinuerlig prosess – virksomheten må arbeide systematisk med kvalitetsforbedring:
  - Det kan komme nye faglige retningslinjer eller annen ny fagkunnskap som ledelsen må vurdere og innarbeide
  - Det vil regelmessig oppstå endringer i brukeres tjenestebehov og bemanningen i kommunen
- Kommunen bør sørge for at tilsynsfunn ved ett tjenestested benyttes som utgangspunkt for egenkontroll ved andre:
  - Innenfor kommunen
  - På tvers av kommunegrenser

Richard H Knoff 2013

Sikrer kommunen god ledelse?

- Har kommunen definert hva "god ledelse" består i?
- Er de krav som følger av IK-ansvaret, dekket?
- Hvordan formidles kravene til lederne?

- Hvordan konstaterer man at lederne lever opp til kravene?
(Medarbeiderundersøkelser, 360 graders evaluering ...)
- Formidles funnene tilbake til ledere og medarbeidere?
- Stilles det krav om tiltak og rapportering?

- Får det noen konsekvenser om en leder ikke fyller rollen som forutsatt?
- Får man noe igjen for å være en god leder?

Richard H Knoff 2013

Ledere som vil lære av feil

- Velg ikke "uhell" og "menneskelig svikt" som forklaring!

- Men spør:
  - Har vi sørget for klare ansvarsforhold?
  - Drar vi nytte av synspunkter og erfaringer fra ansatte, brukere og pårørende?
  - Jobber vi systematisk med å forebygge, avdekke og rette opp feil og mangler?

Richard H Knoff 2013

SAK 026/16

**ORIENTERING FRA RÅDMANNEN VEDRØRENDE KAPASITET OG
KAPASITETSPLANLEGGING VED SKOLE OG OPPLÆRING**

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	06.12.2016	Paul Stenstuen	026/16	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar den gitte informasjonen til orientering.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har anmodet rådmannen om en orientering vedrørende kapasitet og kapasitetsplanlegging knyttet til skole og opplæring.

Orienteringen vil bli gitt i møte.

Vurdering

Dersom kontrollutvalget ut fra den gitte informasjon ikke bestemmer noe annet, anbefaler saksbehandler at saken tas til orientering.

Steinkjer 29.11.16

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 027/16

**HENVENDELSE FRA OVERHALLA MONTESSORI SKOLE SA -
REVISORS NOTAT**

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	06.12.2016	Paul Stenstuen	027/16	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisors notat til orientering og finner ikke grunnlag for å gå videre inn i saken.

Vedlegg

Notat: Saksbehandling vedr. etablering av Montessori-skole i Overhalla, KomRev Trøndelag IKS

Ikke trykte vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

Kontrollutvalget fattet bl.a. slikt vedtak ved behandlingen av sak 15/16 «Referatsaker» i møte den 08.09.16:

«Kontrollutvalget ber revisor foreta en gjennomgang av saksbehandlingen i tilknytning referatsak 2 og gi en vurdering.»

Revisor har avlevert sitt notat, se vedlegg.

På bakgrunn av sin gjennomgang konkluderer revisor slik:

«Revisor konkluderer med at så langt vi kan se, er saken vedrørende uttalelse til søknad fra Moamarka Montessoriskole SA forsvarlig utredet.

Moamarka Montessoriskole SA kan påklage vedtak fattet av Utdanningsdirektoratet, men kan ikke påklage Overhalla kommunestyret sitt vedtak i forbindelse med avgitte høringsuttalelser på samme måte.»

Vurdering

En viser til revisors konklusjon og anbefaler at kontrollutvalget tar revisors notat til orientering.

Steinkjer 29.11.16

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

	Oppdragsnr.:	Arkiv:
	29	O29.17
	År:	Oppdatert dato/sign.:
	2016	
Oppdrag:	Gjennomgått dato/sign.:	
Overhalla kommune	16.11.2016/uro	
Sak:		
Notat: Saksbehandling vedr etablering av Montessori-skole i Overhalla		

Innledning

Kontrollutvalget i Overhalla fattet i sak 015/16 følgende vedtak:

«Kontrollutvalget ber revisor foreta en gjennomgang av saksbehandlingen i tilknytning til referatsak 2 og gi en vurdering»

Revisor tolker oppdraget til å gjelde saksbehandling i formannskap og kommunestyre i følgende saker:

- Sak 62/13 17. juni 2013
- Sak 55/14 15. september 2014
- Sak 39/15 17. juni 2015
- Sak 61/16 20. juni 2016

Notatet avgrenses til ikke å omfatte Utdanningsdirektoratets saksbehandling og vurderinger. Kommunestyrets vedtak omfattes ikke av notatet.

Først presenteres en tidslinje med sentrale hendelser i kronologisk rekkefølge. Deretter følger en gjennomgang av innholdet i saksframlegg og klager. Revisors vurderinger er knyttet til spørsmålet om hvorvidt saken er forsvarlig utredet. Revisor knytter også noen kommentarer til innholdet i klagen fra søker.

Tidslinje

Dato	Hendelse
23.mai 2013	<p>Overhalla kommune mottar brev fra Utdanningsdirektoratet (Udir), der Udir ber om kommunens uttalelse til Moamarka Montessoriskole SA sin søknad om godkjenning etter privatskoleloven. Søknaden ligger ved, og omfatter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Søknad for inntil 60 elever, 1-7 trinn, på fastlagt skjema; med oppstart august 2014 • Vedtekter for Moamarka Montessoriskole SA vedtatt 28.2.13 • Stiftelseprotokoll for Moamarka Montessoriskole SA 28.2.13 • Firmaattest • Revisorerklæring innbetalt andelsinnskudd • Redegjørelse for det maksimale elevtall det søkes for • Vedlegg til læreplan • Inntaksreglement vedtatt 21.3.13

	<ul style="list-style-type: none"> • Ordensreglement vedtatt 21.3.13 • Vedlegg til kompetansekrav for undervisningspersonalet • Budsjett Moamarka Montessoriskole SA m/noter • Budsjett Moamarka Montessoriskole SA SFO m/noter • Vedlegg ang infosider
17.juni 2013	<p>Overhalla kommune behandler sak 62/13 Uttalelse om Moamarka Montessoriskole SA. I privatskoleloven § 2-1 heter det at departementet kan godkjenne private skoler. Vertskommunen skal gi uttalelse før departementet gjør vedtak i saken og kan klage på departementets avgjørelse. OT prp 88 (2006-2007) slår fast at uttalelsen ikke skal være avgjørende, og at departementet skal kunne ta hensyn til den offentlige skolestrukturen, behovet for skolen og vurdere seriøsiteten til søkeren. Avslag kan ikke begrunnes med budsjettsituasjonen. Det heter også at det forutsettes at skoler gis godkjennelse når det søkes innenfor det fastlagte godkjenningsgrunnlaget og øvrige krav i loven.</p> <p>Som vedlegg til saken er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Søknad med alle vedlegg • Korrigerende opplysninger <p>I kommunestyret ble det orientert om notatet vedr korrigerende opplysninger.</p> <p>Enstemmig vedtak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Overhalla kommune vil som skoleeier prinsipielt ikke støtte etablering av Mamarka Montessoriskole. En etablering vil gitt dagens tilskuddsmodell gi økonomiske utfordringer for kommunenes øvrige driftsgrunnlag, og legge føringer for fremtidig handlingsrom. Det anmerkes samtidig at etablering av alternativt pedagogisk tilbud, kan gi positive effekter i form av utvikling av grenda og bygda. 2. Overhalla kommune utsetter behandlingen av Øysletta grendelag («Grendalaget») sin søknad om å overta skolebygget på Øysletta. Kommunen ønsker dialog med Grendalaget og Moamarka Montessoriskole før det legges fram forslag angående bruk av skole og eierforhold.
20.juni 2013	Overhalla kommune oversender vedtak i kommunestyrets sak 62/13, samt saksutredning og rådmannens korrigerende opplysninger
19.mars 2014	Vedtak om avslag på søknad om godkjenning etter privatskoleloven Moamarka Montessoriskole SA fra Udir. I avslaget heter det at Udir legger vekt på kommunens argumenter som er begrunnet i kommunens skolestruktur og økonomi i helhetsvurderingen.
20.mai 2014	Udir oversender klage på vedtak etter privatskoleloven – Moamarka Montessoriskole SA til Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet er korrekt klageinstans.
26.mai 2015	<p>Overhalla kommune mottar brev fra Utdanningsdirektoratet (Udir), der Udir ber om kommunens uttalelse til Moamarka Montessoriskole SA sin søknad om godkjenning etter privatskoleloven. Søknaden ligger ved, og omfatter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Søknad for inntil 60 elever, 1-7 trinn, på fastlagt skjema; med oppstart høsten 2015 • Vedtekter for Moamarka Montessoriskole SA vedtatt 16.1.14 • Revisorerklæring innbetalt andelsinnskudd • Redegjørelse for det maksimale elevtall det søkes for • Vedlegg til læreplan • Inntaksreglement vedtatt 15.1.14 • Ordensreglement vedtatt 15.1.14 • Vedlegg til kompetansekrav for undervisningspersonalet • Budsjett Moamarka Montessoriskole SA m/noter • Budsjett Moamarka Montessoriskole SA SFO m/noter

	Kommunen ber om utsatt svarfrist pga at det ikke er mulig å få saken politisk behandlet før sommerferien.
15.sept. 2014	<p>Overhalla kommune behandler sak 55/14 Uttalelse til ny søknad om Moamarka Montessoriskole SA.</p> <p>Vedtak: Formannskapetets forslag til vedtak med Senterpartiets tilleggsforslag vedtas:</p> <p>Overhalla kommune vil som skoleeier ikke støtte etablering av Moamarka Montessoriskole. En etablering vil, gitt dagens tilskuddsmodell, gi økonomiske utfordringer for kommunens øvrige driftsgrunnlag og legge føringer for fremtidig handlingsrom.</p> <p>Det anmerkes samtidig at etablering av alternativt pedagogisk tilbud, kan gi positive effekter i form av utvikling av grenda og bygda.</p>
16.sept. 2014	Overhalla kommune oversender saksdokument med vedtak i sak 55/14 til Udir
16.okt 2014	Overhalla kommune mottar klage på rådmannens saksbehandling i saken om Moamarka Montessoriskole SA sak 55/14. Klagegrunnlag hevdes å være vesentlige mangler i kommunens saksutredning/ikke forsvarlig saksutredning.
4.nov. 2014	Overhalla kommune gjør Moamarka Montessoriskole SA oppmerksom på at kommunestyrets uttalelse ikke er et enkeltvedtak og dermed ikke kan påklages. Det gjøres også oppmerksom på at kommunestyret i forkant for behandling fikk utdelt skriftlig innspill i saken fra Arne Risvik
4.des. 2014	Overhalla kommune mottar kopi av brev til Moamarka Montessoriskole SA fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Brevet gjelder saksbehandlingsklage på kommunestyrets uttalelse til Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen slår fast at man ikke har lovlig kompetanse til å behandle klagen. Fylkesmannen finner det uaktuelt å gå inn på en lovlighetskontroll etter kommuneloven § 59 pkt 5 siden det er Utdanningsdirektoratet som er vedtaksmyndighet i denne saken.
20.mars 2015	Overhalla kommune mottar kopi Udir sitt vedtak om avslag- Moamarka Montessoriskole SA -søknad om godkjenning etter privatskoleloven. Avslaget gjelder søknad av 31.mars 2014 og Udir konkluderer med at på bakgrunn av en helhetlig skjønnsmessig vurdering finner direktoratet ikke å kunne imøtekomme søknaden.
22.mai 2015	<p>Overhalla kommune mottar brev fra Utdanningsdirektoratet (Udir), der Udir ber om kommunens uttalelse til Moamarka Montessoriskole SA sin søknad om godkjenning etter privatskoleloven. Søknaden ligger ved, og omfatter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Søknad for inntil 60 elever, 1.-10.trinn, på fastlagt skjema; med oppstart høsten 2016 • Vedtekter for Moamarka Montessoriskole SA vedtatt 16.1.14 • Bekreftelse innbetalt andelsinnskudd • Redegjørelse for grunnlaget for elevtallet skolen søker om • Vedlegg til læreplan • Inntaksreglement vedtatt 24.3.15 • Ordensreglement vedtatt 15.1.14 • Vedlegg til kompetansekrav for undervisningspersonalet • Budsjett Moamarka Montessoriskole SA m/noter • Budsjett Moamarka Montessoriskole SA SFO m/noter • Supplerende opplysninger angående etableringen av Moamarka Montessoriskole SA • Status pr mars 2015

	<ul style="list-style-type: none"> Innhold og fokusområder for Moamarka Montessori
15.juni 2015	Overhalla kommune mottar henvendelse fra Arne Risvik: «Kommentar fra tilhørerplass i formannskapsmøte 3.juni 2015». Kommentaren omhandler mulig reduksjon i antall stillinger i offentlig skole og en påstand om at etablering av montessoriskole med stor sannsynlighet vil tilføre kommunen minimum 8 nye årsverk. I oversendelsesbrevet (epost) heter det at dokumentet inneholder informasjon som ikke er med i rådmannens saksutredning og heller ikke kom fram i formannskapsbehandlingen. Det bes om at dokumentet vedlegges saksdokumenter til kommunestyret.
17.juni 2015	Overhalla kommune behandler sak 39/15 Anmodning om uttalelse til søknad fra Moamarka Montessoriskole SA. Vedtak (med 17 mot 4 stemmer): Overhalla kommune vil som skoleeier prinsipielt ikke støtte etablering av Moamarka Montessoriskole. En etablering vil, gitt dagens tilskuddsmodell, gi økonomiske utfordringer for kommunens øvrige driftsgrunnlag og legge føringer for fremtidig handlingsrom. Det anmerkes samtidig at etablering av alternativt pedagogisk tilbud, kan gi positive effekter i form av utvikling av grenda og bygda.
18.juni 2015	Overhalla kommune oversender utskrift av saksdokument med vedtak i kommunestyrets sak 39/15 til Udir.
Udatert	Kopi av innspill til sak angående etablering av Moamarka montessoriskole SA. Referanse 2013/2641. Dokumentet er sendt Kunnskapsdepartementet. Her pekes det på at kommunen framstiller etableringen som en ren kostnad uten at nytteeffekten blir tatt i betraktning (eks etablering av arbeidsplasser og økt skatteinntekt som følge av tilflytting). Det er også en påstand om at rådmannens beregninger ikke er fullstendig og at saksutredningen er ensidig negativ. Dokumentet er sendt Kunnskapsdepartementet
Udatert	Kopi av innspill til klage på avslag om godkjenning av Moamarka Montessoriskole SA Referanse 2013/2641. Dokumentet er sendt Kunnskapsdepartementet Her pekes det på at den offentlige skolen vil få kapasitetsproblemer i nær framtid, at det forventes tilflytting til kommunen og at kommunen skal bosette flykninger. Dette er argumenter som søker mener er relevante for behovet for etablering av montessoriskolen. Det pekes også på at rådmannens saksutredning er ensidig negativ.
8.juli 2015	Overhalla kommune mottar brev fra Kunnskapsdepartementet; der dept ber om uttalelse til klagesak fra Moamarka Montessoriskole SA. Klagen er mottatt hos dept 30.april 2015, og er en klage på Udir sitt avslag av 20.mars 2015. Departementet ønsker, på bakgrunn av søkers nye uttalelser og det forhold at kommunens uttalelse ble gitt for snart et år siden, å undersøke om det har skjedd endringer som har betydning for kommunens vurdering av konsekvensene av en eventuell etablering av en montessoriskole på Øysletta.
13.aug 2015	Overhalla kommune sender uttalelse til klagesak fra Moamarka Montessoriskole SA. Kommunens administrasjon kommenterer her enkelte av de synspunkter klager framfører; så som nye arbeidsplasser, bosetting av flykninger, nedleggelse av Øysletta skole og elevkapasitet ved kommunens to skoler
15.okt 2015	Overhalla kommune mottar kopi av vedtak i klagesak fra Kunnskapsdepartementet. Utdanningsdirektoratets vedtak av 20.mars 2015 stadfestes.
14.mars 2016	Overhalla kommune mottar kopi av Udir sitt vedtak om avslag – ny grunnskole etter privatskoleloven- Moamarka Montessoriskole SA. Avslag gjelder søknad av 30.mars 2015. Udir peker på at man ikke kan se at det kommer fram opplysninger av vesentlig betydning for konklusjonen i saken, og støtter seg på Kunnskapsdepartementets konklusjon om at det

	ikke er sannsynliggjort at det har skjedd endringer i forholdene som tilsier at denne søknaden skal vurderes annerledes enn de to tidligere søknadene.
5.april 2016	Overhalla kommune mottar kopi av oversendelse av klage – Moamarka Montessoriskole SA. Klagen oversendes fra Udir til Kunnskapsdepartementet og gjelder vedtak av 14.mars 2016
4.mai 2016	Overhalla kommune mottar brev fra Utdanningsdirektoratet (Udir), der Udir ber om kommunens uttalelse til Moamarka Montessoriskole SA sin søknad om godkjenning etter privatskoleloven. Søknaden ligger ved, og omfatter <ul style="list-style-type: none"> • Søknad for inntil 60 elever, 1.-10. trinn , på fastlagt skjema; med oppstart høsten 2017 • Vedtekter for Moamarka Montessoriskole SA vedtatt 16.1.14 • Bekreftelse på innestående beløp på konto • Redegjørelse for grunnlaget for elevtallet skolen søker om • Inntaksreglement vedtatt 24.3.15 • Ordensreglement vedtatt 15.1.14 • Vedlegg til kompetansekrav for undervisningspersonalet • Budsjett Moamarka Montessoriskole SA m/noter • Budsjett Moamarka Montessoriskole SA SFO m/noter • Innhold og fokusområder for Moamarka Montessori • Firmaattest
20.juni 2016	Overhalla kommune behandler sak 61/16 Høringsuttalelse – Moamarka Montessoriskole SA, ny søknad. Vedtak (mot 2 stemmer): <p>Overhalla kommune vil som skoleeier prinsipielt ikke støtte etablering av Moamarka Montessoriskole. En etablering vil, gitt dagens tilskuddsmodell, gi økonomiske utfordringer for kommunens øvrige driftsgrunnlag og legge føringer for fremtidig handlingsrom.</p> <p>Det anmerkes samtidig at etablering av alternativt pedagogisk tilbud, kan gi positive effekter i form av utvikling av grenda og bygda.</p> <p>Som vedlegg til saken er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunestyresak 39/15 • Brev fra Utdanningsdirektoratet 4.5.2016 • Søknad om opprettelse av ny grunnskole etter friskoleloven fra Moamarka Montessoriskole SA
24.juni 2016	Overhalla kommune oversender saksdokument med vedtak i sak 61/16 til Udir
4.sept 2016	Overhalla kommune mottar «Klage på Overhalla kommunes behandling av sak 55/16» Skolen har nå endret navn fra Moamarka Montessori SA til Overhalla Montessoriskole. Det pekes på at søknaden som ligger vedlagt saksbehandlingspapirene ikke er korrekt søknad; men en tidligere søknad fra 2014 og at søknad fra 2016 ikke er identisk med søknad fra 2014. Det pekes på at det er gjort saksbehandlingsfeil fordi søknaden ikke er lest og dermed ikke behandlet, at man tidligere har pekt på at kommunen unnlater og ta med relevante

opplysninger i sin saksbehandling og at det mangler vurdering av hvordan en alternativ pedagogikk styrker kommunen.

Saksframlegg til kommunestyret

Fra saksframleggene:

Sak 62/13:

Saksopplysninger bygger på søknad mottatt 27. mai 2013, og det pekes på at det ikke er formelle feil ved søknaden. Det søkes om godkjenning for 60 elever, og skolelokaler er ikke klart.

Vurderingen er basert på den offentlige skolestrukturen, behovet for skolen, økonomiske og praktiske hensyn og mangel på skolebygg. Kommunestyret i Overhalla har vedtatt at kommunen er best tjent med to skoler (Hunn skole og Overhalla barne- og ungdomsskole). De økonomiske konsekvensene for kommunen vil være reduksjon i statstilskudd, samt kostnader til tilskudd til leksehjelp, kulturskoletimer, spesialpedagogikk og skoleskyss. Kommunen er i ferd med å bygge ny barneskole, og det pekes på at den offentlige skolen gir en god opplæring for innbyggerne. Det understrekes at det er vanskelig å fastslå eksakte kostnader på grunn av mange usikkerhetsmomenter. Saksframlegget inneholder feil i de økonomiske beregningene og ny, korrekt beregning legges ved saken.

Sak 55/14:

Overhalla kommune mottok i juni 2014 anmodning fra Udir om uttalelse til ny søknad fra Moamarka Montessoriskole SA. Det søkes fortsatt om godkjenning av skole for inntil 60 elever og det er flere alternativer for undervisningslokaler. Innholdet i søknaden er i all hovedsak tilsvarende søknad fra mai 2013. I kommunes saksframlegg pekes det på skolestrukturen i kommunen. Videre pekes det på økonomiske konsekvensene for kommunen, som omfatter reduksjon i rammetilskudd, økte kostnader som følge av tilskudd til spesialpedagogikk, språkopplæring mindreårige, skoleskyss, tjenester fra PPT og helsetilsyn, og reduksjon i utgifter som følge av overføring av elever til privatskole. Skolestrukturen i kommunen kommenteres også. Det pekes på at det er vanskelig å tallfeste de økonomiske konsekvensene fordi det er mange ukjente faktorer som påvirker dette. Eksempelvis gjelder dette antall elever, elevenes behov, bosted etc.

Sak 39/15:

Overhalla kommune mottok i mai 2015 brev fra Udir om uttalelse til ny søknad fra Moamarka Montessoriskole SA. Det søkes om samme elevtall, men søknaden gjelder nå 1.-10.trinn (tidligere 1.-7.trinn).

Kommunens vurderinger omfatter endringer og nye opplysninger i søknaden og har fokus på de økonomiske konsekvensene en eventuell etablering vil ha for Overhalla kommune. De økonomiske konsekvensene påvirker kommunens inntekter og utgifter, i form av redusert rammetilskudd, tilskudd til spesialpedagogikk, språkopplæring mindreårige, skoleskyss, tjenester fra PPT og helsetilsyn, og reduksjon i utgifter som følge av overføring av elever til

privatskole. Det pekes på at evt. elever fra nabokommuner ikke påvirker Overhalla kommunes økonomi, og at hovedtyngden av potensielle elever i privatskolen vil, pga. reiseavstand, være Overhalla/Øysletta. Det pekes også på at eksakte beregninger først vil kunne gjøres når man kjenner det faktiske elevtallet.

Sak 61/16:

Overhalla kommune mottok i mai 2016 brev fra Udir om uttalelse til ny søknad fra Moamarka Montessoriskole SA. Det søkes om samme elevtall, og søknaden gjelder nå 1.-10.trinn.

I kommunens saksframlegg heter det at det ikke oppfattes å være noe reelt nytt innhold i søknaden sett i forhold til tidligere søknader og det vises til tidligere saksframlegg for utdypende vurderinger.

Revisors vurdering av saksframleggene:

Det framgår av kommunelovens § 23 nr 2 at «administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Lovens forarbeider (Ot.prp nr 42 1991-1992) peker blant annet på at det er snakk om et helhetlig sjefsansvar for saksforberedelse og administrasjon.

Formålet med et saksframlegg er at det skal gi tilstrekkelig informasjon til at politikerne kan treffe vedtak på et forsvarlig grunnlag. Hva som er forsvarlig utredning i den enkelte konkrete sak kan ikke utledes generelt, men er avhengig av sakens karakter. Både administrasjon og politikere må forholde seg til grunnleggende prinsipper og regelverk som gjelder all offentlig forvaltning. Reglene i forvaltningsloven og de forvaltningsrettslige prinsippene er sentrale her. Graver (2007) omtaler krav til legalitet, forsvarlighet, saklighet og forholdsmessighet som grunnleggende forvaltningsrettslige prinsipper.

Krav til nøytralitet og saklighet innebærer at forvaltningens avgjørelse ikke forutsetter hensyn som er irrelevante eller utenforliggende i forhold til det aktuelle kompetansegrunnlaget og at avgjørelsen ikke innebærer at hensyn som kompetansegrunnlaget skal vurdere er oversett eller utelatt (Graver 2007).

Bernt Frydenberg peker i en artikkel i Kommunerevisoren 2-2011 på forvaltningslovens § 17, første setning der det heter at forvaltningsorganet skal påse at en sak er så godt opplyst som mulig før et vedtak fattes. Denne bestemmelsen står i loven kapittel IV hva gjelder enkeltvedtak, men det vises til at det er en etablert oppfatning at den gjelder også ellers.

I en tolkningsuttalelse fra 18. mars 2014 (ref 14/1392) vedr forvaltningslovens § 17, 1.ledd sier departementet at hvor langt dette prinsippet går og de nærmere kravene til den forsvarlige utredningen må vurderes i det enkelte tilfellet. Relevante forhold kan være sakens omfang og viktighet og konsekvensene vedtaket vil få. Jo «større» disse er, jo strengere krav til utredning til forsvarlighetskravet kunne sies og stille.

På bakgrunn av dette vil revisor peke på følgende momenter som relevante:

- Alle vesentlige forhold som er relevante for at de folkevalgte skal kunne fatte vedtak må være tatt hensyn til
- Vesentlige forutsetninger som ligger til grunn for de avgjørelser som skal tas må fremgå
- Det bør redegjøres for uavklarte forhold, usikkerhet i anslag/beregninger og hvilke konsekvenser dette kan få
- Beregninger og prognoser må basere seg på den informasjonen som var tilgjengelig da saksframstillingen ble utarbeidet.

Det er revisors vurdering at det i alle saksframlegg pekes på vesentlige forhold som er relevante for at de folkevalgte skal kunne fatte vedtak:

- Den offentlige skolestrukturen; der det redegjøres for Overhalla kommune sin prosess vedrørende skolestruktur i perioden 2012-2013
- Inntektsreduksjon som følge av færre elever i den offentlige skolen
- Kostnader som Overhalla kommune må bære som følge av en etablering av en privatskole
- Mulig kostnadsreduksjon for kommunen som følge av redusert ressursinnsats i den offentlige skolen
- Behovet for skolen

Videre mener revisor at vesentlige forhold som ligger til grunn for de avgjørelser som skal tas fremgår av saksframlegget. Antall elever som vil kunne overføres til en privatskole er et slikt vesentlig forhold, og saksframlegget bygger på opplysninger gitt i søknaden.

Slik revisor ser det, er det redegjort for uavklarte forhold. Både uklarheter omkring skolebygg/-lokaler og usikkerhet omkring kostnader som følge av ukjent elevtall er påpekt. Konsekvensene av usikkerhetsfaktorene framgår av vurderingene, men kan ikke tallfestes. Dette fordi man først kan gjøre de endelige beregningene når elevtallet ved privatskolen er kjent.

Beregninger og prognoser er basert på den informasjonen som var tilgjengelig da saksframstillingen ble utarbeidet. I sak 62/13 ble de første beregningene feil, og nye beregninger ble gjennomført og vedlagt saken. Behovet for skolen er vurdert på bakgrunn av de vurderinger som er gjort om skolestruktur.

Overhalla kommune sin oppgave i forbindelse med etablering av privatskole er å gi en uttalelse før vedtak om godkjenning fattes av departementet. I Ot.prp nr 88 2006-2007 pekes det på at uttalelsen ikke skal være avgjørende for om en søknad innvilges eller ikke. Det er likevel slik at departementet kan ta hensyn til den offentlige skolestrukturen og behovet for skolen. Sett i forhold til sakens omfang og konsekvensene av vedtaket, mener revisor at saken er forsvarlig utredet.

Klager

Momenter fra klagen:

Overhalla kommune mottok 16. oktober 2014 klage på saksbehandling i sak 55/14. Klager peker på følgende momenter:

- Det er ikke tatt hensyn til økning i elevtallet i kommunen. Klager mener elevtallet vil øke mer enn framskriving av elevtallet. Dette begrunnes med økt tilflytting til kommunen som følge av blant annet planlagt utvidelse av arbeidstakere ved Skogmo Industriområde. Klager peker på at økningen i elevtallet vil medføre at skolekapasiteten i kommunen blir for liten og at etablering av montessoriskole må ses i forhold til kostnader kommunen vil få i forbindelse med ny utbygging av den offentlige skolen.
- Saken er ikke belyst tilstrekkelig og er åpenbart belyst kun fra de negative aspektene
- Klager mener at rådmannen ikke tar høyde for at nyansatte i privat skole betyr økt skatteinngang, tilflytting til kommunen gir økt skatteinngang, leieinntekter til kommunen ved utleie av skolebygg, etablering av privatskole vil gi nybygging og inntekter av tomtesalg til kommunen og at flere innbyggere vil gi økt omsetning for bedriftene i kommunen.
- Klager henviser til forvaltningslovens § 17, 1.ledd: «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes» og forvaltningslovens kapittel VIII hva gjelder saksbehandlingsregler

Overhalla kommune mottok 4. september 2016 en klage på kommunens behandling av sak 55/16 (formannskapet). Denne saken er også behandlet av kommunestyret sak 61/16.

Klager peker på følgende:

- Rådmannen sier at siden søknaden er identisk med søknad som er behandlet tidligere så gjør han ingen nye vurderinger i saken, men viser til saksutredning i forbindelse med søknad fra 2015
- Søknaden som ligger ved sakspapirene er en tidligere søknad fra 2014
- Søknad som ligger til behandling nå er ikke identisk med søknad fra 2014
- Rådmannen har ikke lest søknaden han har laget sitt saksframlegg på
- Formannskap og kommunestyre har ikke fått framlagt den søknaden som nå er til behandling hos Udir
- Kommunen har unnlatt å ta med relevante opplysninger ved behandling av tidligere søknader
- Det mangler en vurdering av hvordan et tilbud om en alternativ pedagogikk styrker kommunen
- At vedtak fattes uten at søknaden er lest, vitner om «arroganse og mangel for respekt, kvalitetskontroll og etikk i kommunens saksbehandling»
- Klager ber om en uttalelse som kan legges fram for Udir som bekrefter at Overhalla kommunes vedtak til uttalelse er gjort uten at den aktuelle søknaden har blitt lagt fram ved behandling av saken.

Moamarka montessoriskole SA har også inngitt klage/innspill til klagesak til Udir og Kunnskapsdepartementet. Innspillene dreier seg om at kommunen framstiller en etablering som en ren kostnad og at nytteeffekten ikke blir tatt i betraktning. Her peker klager på:

- Rådmannens beregninger er ikke helhetlig og sluttsum kan ikke bekreftes å være riktig
- Kommunen tar ikke hensyn til forventede økte inntekter gjennom økning i arbeidsplasser og tilflytting
- Skolen vil få en økning i elevtall som det ikke er kapasitet til
- Rådmannen har sendt med hele saksutredningen uten at alle politikere er klar over at dette er vedlagt. Klager mener at saksutredningen er «mange sider med negativ utredning, der ingen positive elementer er tatt med»

Revisors kommentarer til klagen 16. oktober 2014 og 5. september 2016

Slik revisor ser det, vil forutsetninger om økning i elevtall som følge av planlagt utvidelse av arbeidstakere ved Skogmo industriområde, økte skatteinntekter som følge av tilflytting og merinntekter av tomtesalg kunne være usikre. Eventuelle nye arbeidstakere (noen eller alle) kan velge å være bosatt i nabokommuner. Eventuelle tilflyttere (noen eller alle) kan velge å kjøpe hus framfor å bygge nytt. Økt omsetning for næringslivet vil i stor grad avhenge av den enkeltes handlemønster. På grunn av usikkerheten rundt disse faktorene, vil det kunne være vanskelig å ta dem med som grunnlag for kommunestyrets avgjørelse.

Overhalla kommune har i brev til Kunnskapsdepartementet av 13. august 2015 kommentert elevtallsprognosen fram til 2020. Denne prognosen viser en økning i elevtallet de kommende årene og kommunen peker i sitt brev på at nybygd kapasitet «kan være i ferd med å bli oppfylt» Det framgår av brevet at det er kommunens vurdering at kommunens kapasitet ser ut til å kunne være tilstrekkelig de kommende årene.

Rådmannen skriver i saksopplysningene at «Søknadens innhold for øvrig oppfattes også å være tilnærmet identisk til tidligere søknad som kommunen har uttalt seg om. Det vises derfor til vedlagte saksframstilling fra 2015 for utdypende beskrivelse av søknaden». Sak 39/15 er vedlegg til sak 61/16.

Revisor har sammenlignet søknaden fra 2014 og søknaden fra 2016. Vi finner svært små endringer:

- Endring i krav om innskuddskapital; kr 30.000 i 2014 og kr 100.000 i 2016
- Endring i ordlyd når det gjelder skoleanlegg. I 2014 var leie/kjøp av eksisterende Øysletta skole et alternativ, mens leie av moduler var et annet. I 2016 er leie av modulbygg aktuelt som skoleanlegg
- Grunnlaget for godkjenning av skolen er anerkjent pedagogisk retning i begge søknader. I 2016 vises det i tillegg til at skolen har tre lærere som er utdannet montessoripedagoger.

- Skolens læreplan er i 2014 læreplan for montessoriskolen, mens det i 2016 er Kunnskapsløftets læreplaner som ligger til grunn
- Skolen søker i 2014 om godkjenning for 60 elever fra 1. til 7. klasse; i 2016 gjelder søknaden 60 elever fra 1. til 10. klasse
- Ordlyd når det gjelder redegjørelse for funnlaget for elevtallet skolen søker om er endret
- Små justeringer i inntaksreglementet for skolen (pkt 2 og 6)
- Justerte budsjett-tall

Overhalla kommune bekrefter at det er feil vedlegg i sak 61/16, men understreker at saken er behandlet på bakgrunn av søknad fra 2016. Rådmannen sier følgende: «Jeg mottok søknadspapirene (søknaden og alle øvrige vedlegg til søknaden) og anmodning om uttalelse direkte på e-post fra Utdanningsdirektoratet via vårt postmottak 04.05.16. Det var naturlig nok det jeg mottok jeg baserte saksbehandlingen på». Dette underbygges av at saksframlegg 61/16 peker på at skolen søker om godkjenning for 60 elever fra 1. til 10. klasse. Søknad fra 2014 søker om godkjenning for 60 elever fra 1. til 7. klasse.

Ut over dette kan ikke revisor kommentere påstander om at rådmannen ikke har lest søknaden, eller «at vedtak fattes uten at søknaden er lest, vitner om arroganse og mangel for respekt, kvalitetskontroll og etikk i kommunens saksbehandling».

Slik revisor ser det, dreier dette seg ikke om en saksbehandlingsfeil, men at feil dokument ble lagt ved sak 61/16 til kommunestyret. Dette er beklagelig. Revisor kan ikke vurdere om denne feilen har påvirket vedtaket, men vil peke på at vedtaket er fattet mot 2 stemmer. Det har hele tiden vært et betydelig flertall for at Overhalla kommune ikke støtter en etablering av Moamarka Montessoriskole SA.

Når det gjelder påstanden om at kommunen har unnlatt å ta med relevante opplysninger ved behandling av tidligere saker, viser vi til revisors kommentarer til saksframleggene.

Saksframlegget nevner ikke noe om det pedagogiske grunnlaget og dets betydning ut over at det i vedtaket pekes på at etablering av alternativ pedagogisk tilbud kan gi positive effekter i form av utvikling av grenda og bygda. Saksframlegget peker imidlertid på momenter som nevnes som mulige vurderingsfaktorer i Ot.prp nr 88 2006-2007.

Revisor velger ikke å kommentere innspillene til klagesak til Udir/Kunnskapsdepartementet nærmere.

Om klageadgang

Etablering av privatskole reguleres av privatskoleloven. Det er Utdanningsdirektoratet som behandler søknaden, og det er anledning til å påklage direktoratets vedtak. Kunnskapsdepartementet er eventuell klageinstans. Kommunens oppgave er å avgi uttalelse om etableringen. Vedtak i kommunestyret defineres ikke som enkeltvedtak etter forvaltningsloven,

og kan ikke påklages. Fylkesmannen kan vurdere om det foreligger saksbehandlingsfeil ved en avgjørelse gjennom lovlighetskontroll. Lovlighetskontroll følger av kommunelovens § 59. Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen bringe avgjørelse truffet av folkevalgt organ eller kommunens/fylkeskommunens administrasjon inn for departementet til kontroll av avgjørelsens lovlighet. Ved lovlighetskontroll skal det tas stilling til om avgjørelsen er innholdsmessig lovlig, er truffet av noen som har myndighet til å treffe slik avgjørelse og er blitt til på lovlig måte. Departementet kan på eget initiativ ta en avgjørelse opp til lovlighetskontroll. Fylkesmannen i Nord -Trøndelag har avslått å gjennomføre lovlighetskontroll av denne saken etter kommunelovens § 59 nr 5 i brev av 4.desember 2014.

Konklusjon

Revisor konkluderer med at så langt vi kan se, er saken vedrørende uttalelse til søknad fra Moamarka Montessoriskols SA forsvarlig utredet.

Moamarka Montessoriskole SA kan påklage vedtak fattet av Utdanningsdirektoratet, men kan ikke påklage Overhalla kommunestyret sitt vedtak i forbindelse med avgitte høringsuttalelser på samme måte.

SAK 021/16

REFERATSAKER

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	10.11.16	Paul Stenstuen	021/16	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

Referatene tas til orientering.

Referat

Steinkjer 03.11.16

Paul Stenstuen
kontrollsekretær

SAK 022/16

**ORIENTERING FRA REVISOR - STATUS FOR ARBEIDET MED
FORVALTNINGSREVISJON**

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	10.11.16	Paul Stenstuen	022/16	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Revisor vil gi en statusrapport for arbeidet med forvaltningsrevisjon i møte.

Vurdering

Saken sees som et ledd i kontrollutvalgets oppfølging av og med revisor. Da det vil bli gitt informasjon om interne forhold hos revisor vil kontrollutvalget ha plikt til å bevare taushet om innholdet i revisors orientering, jf. forvaltningslovens § 13.

Orienteringen må derfor gis for lukkede dører, jf. komm.l. §31.2 og forv.l. §13.

Steinkjer, 03.11.16

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 023/16

**ORIENTERING FRA REVISOR - STATUS FOR ARBEIDET MED
REGNSKAPSREVISJON**

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	10.11.16	Paul Stenstuen	023/16	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres betryggende revisjon av kommunens regnskaper.

Revisor vil gi en statusrapport for revisjonsarbeidet i møte.

Saksbehandlers vurdering

Saken sees som et ledd i kontrollutvalgets oppfølging av og med revisor. Da det vil bli gitt informasjon om interne forhold hos revisor vil kontrollutvalget ha plikt til å bevare taushet om innholdet i revisors orientering, jf. forvaltningslovens § 13.

Orienteringen må derfor gis i lukket møte, jf. koml. § 31 nr 2, og fvl. § 13.

Steinkjer, 03.11.16

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 024/16
KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN 2017

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	10.11.16	Paul Stenstuen	023/15	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til Kontrollutvalgets møteplan / årsplan for sin virksomhet i 2017.
2. Forvaltningsrevisjonsprosjektet knyttet til en evaluering av prosessene rundt flyttingen av elever til OBUS iverksettes så raskt som mulig.
3. Kontrollutvalgets årsplan oversendes kommunestyret til orientering.

Vedlegg

Forslag til Kontrollutvalgets årsplan/møteplan for 2017.

Ikke trykte vedlegg

1. Gjeldende plan for forvaltningsrevisjon.
2. Gjeldende plan for selskapskontroll.
3. Kommuneloven.
4. Forskrift om kontrollutvalg.

Saksopplysninger

Forslag til kontrollutvalgets møteplan / årsplan for 2017 følger vedlagt denne saken. Årsplanen for 2017 samler kontrollutvalgets planer for sin virksomhet og er utarbeidet på et overordnet nivå. Planen inneholder derfor ikke en detaljert beskrivelse av kontrollutvalgets virksomhet. Det legges opp til 4 møter i 2017, samme antall som i planen for inneværende år.

Utkast til årsplan må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året, se også vedlegg til årsplanen. Kontrollutvalget bør alltid innenfor planen ha rom til å omprioritere dersom vanskelige eller viktige saker skulle komme frem gjennom revisors arbeid eller på annen måte. Av viktige dokumenter som ligger til grunn for årsplanen er Plan for forvaltningsrevisjon og Plan for selskapskontroll.

Årsplanen skal ikke vedtas av kommunestyret, men sendes kommunestyret til orientering.

Vurdering

Plan for forvaltningsrevisjon er vedtatt uten en prioritering av prosjektene på listen.

«OBUS» er nå tatt i bruk og elevene ved Øysletta skole er overført til OBUS. Prosjektet knyttet til en evaluering av prosessene rundt flyttingen av disse elevene til OBUS bør derfor iverksettes nå mens det ennå er dagsaktuelt.

Saken legges med dette frem til drøfting i kontrollutvalget.

Steinkjer 03.11.16

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

Overhalla kommune
Kontrollutvalget

Kontrollutvalgets årsplan for 2017

Vedtatt av kontrollutvalget den 10. november 2016, sak 024/16

KomSek Trøndelag IKS
-sekretariat for kontrollutvalgene

Postboks 2564, 7735 Steinkjer
Telefon 74 11 14 76
E- post: post@komsek.no
Web: www.komsek.no

INNHOLDSFORTEGNELSE

1 KONTROLLUTVALGET	3
1.1 KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL.....	3
1.2 KONTROLLUTVALGETS ANSVAR	3
2 KONTROLLUTVALGETS ARBEIDSSOMRÅDE	4
3 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET.....	4
3.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET	4
3.2 REGNSKAPSREVISJON.....	4
3.3 FORVALTNINGSREVISJON	4
3.4 SELSKAPSKONTROLL	5
3.5 ANDRE OPPGAVER	5
3.5.1 GJENNOMGANG AV MØTEPROTOKOLLER	5
3.5.2 OPPFØLGING AV SAKER.....	5
3.5.3 BEFARING/BESØK	6
3.5.4 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE.....	6
3.5.4 BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET	6
3.5.6 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM	6
3.5.7 TILSYN MED REVISJONEN	6
3.5.8 RAPPORTERING.....	6
3.5.9 ANNET	6
4 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT 2017	7
5 PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN I 2017.....	7

INNLEDNING

Kommunestyret har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, og kan forlange enhver sak lagt fram for seg til orientering eller avgjørelse. De kan omgjøre vedtak av andre folkevalgte organer eller administrasjonen i samme utstrekning som disse kunne omgjøre vedtaket selv. Kommunestyret skal påse at de kommunale regnskaper revideres på betryggende måte.

Kommunestyret velger et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne. Jfr. kommunelovens (kompl.) §§ 76 og 77.

Den kommunale egenkontrollen som utøves av kontrollutvalget må ikke forveksles med kommunens internkontroll. Kommunens internkontroll er administrasjonssjefens (rådmannens) ansvar.

1 KONTROLLUTVALGET

Kommunestyret i Overhalla valgte i sitt møte den 19.10.2015, sak PS 058/15, nytt kontrollutvalg på 3 faste medlemmer og 3 personlige varamedlemmer for perioden 2015 – 2019:

Faste medlemmer

Leder: Reidar Viken (SV)

Nestleder: Kari Mørkved Hustad (V)

Medlem: Bernt Harald Opdal (AP)

Varamedlem

Vara: Olav Opdal (V)

Vara: Ingrid Klykken (SV)

Vara: Sveinung Aune (AP)

Bernt Harald Opdal er fast medlem av kommunestyret.

1.1 KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL

Kontrollutvalgets arbeid er regulert av:

- Kommunelovens §§ 76 til 80
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner

Kommunestyret kan i tillegg til de lovpålagte oppgaver og prosedyrer fastsette eget reglement for kontrollutvalget – som vil kunne gi nærmere regler for kontrollutvalget.

1.2 KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning, jfr. *Forskrift om kontrollutvalg § 4*.

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte (regnskapsrevisjon).

Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper (selskapskontroll).

Kontrollutvalget skal ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer.

2 KONTROLLUTVALGETS ARBEIDSOMRÅDE

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med hele den kommunale forvaltningen). I tillegg skal det også føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper.

3 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

3.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil være lukket i saker/orienteringer der lov- og regelverk hjemler taushetsplikt.

Kommunens ordfører og kommunens revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Det legges opp til 4 møter i 2017, se vedlegg.

3.2 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal påse at årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse om årsregnskap og årsmelding til kommunestyret før det tas opp til behandling. Årsregnskap og årsmelding skal foreligge før formannskapet fortar innstilling i disse sakene.

Kontrollutvalget skal følge opp revisors merknader til regnskapet.

3.3 FORVALTNINGSREVISJON

Gjeldende plan for forvaltningsrevisjon ble behandlet av kontrollutvalget i møte den 21.04.16, sak 10/16. Kontrollutvalget avga slik innstilling til kommunestyret:

1. Kommunestyret slutter seg til det fremlagte forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019.
2. Kommunestyret vedtar med utgangspunkt i fremlagt plan slike forvaltningsrevisjonsprosjekter i uprioritert rekkefølge:
  - Elevenes psykososiale miljø
  - Prosessen rundt flytting av elever til OBUS
  - Pleie og omsorg
3. Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer og omprioriteringer i planen i planperioden.

Kommunestyret sluttet seg enstemmig til kontrollutvalgets innstilling den 24.05.16, sak 47/16.

Prosjektet knyttet til en evaluering av prosessene rundt flyttingen av elever til OBUS bør iverksettes mens det ennå er dagsaktuelt. En forventer at prosjektet kan startes opp i februar, med framleggelse av prosjektplan for godkjenning i februarmøtet. Forventet ferdigstilling/behandling av prosjektrapport i kontrollutvalgets møte november.

3.4 SELSKAPSKONTROLL

Gjeldende plan for selskapskontroll ble behandlet av kontrollutvalget i møte den 21.04.16, sak 11/16. Kontrollutvalget avga slik innstilling til kommunestyret:

1. Kontrollutvalget slutter seg til det fremlagte forslag til plan for selskapskontroll for perioden 2016 – 2019.
2. Forslaget til plan for selskapskontroll for perioden 2016 – 2019 oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:
  - 1) *Kommunestyret slutter seg til det fremlagte forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2019.*
  - 2) *Kommunestyret vedtar med utgangspunkt i fremlagt plan slike selskapskontroller i uprioritert rekkefølge:*
    - *Midtre Namdal Avfallsselskap AS(MNA)*
    - *Museet midt IKS*
    - *Overhalla Realinvest*
3. *Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer og omprioriteringer i planen i planperioden.*

Kommunestyret sluttet seg enstemmig til kontrollutvalgets innstilling den 24.05.16, sak 37/16.

Det planlegges oppstart av første prosjekt i september, med framleggelse av prosjektplan for godkjenning i septembermøtet.

3.5 ANDRE OPPGAVER

Kontrollutvalget kan til enhver tid ta opp saker som ligger innenfor dets ansvars- og kompetanseområde.

3.5.1 GJENNOMGANG AV MØTEPROTOKOLLER

På oppdrag fra kontrollutvalget gjennomgår revisor jevnlig møteprotokoller fra kommunestyret og formannskapet. Primært er fokuset på saker av vesentlig økonomisk betydning. Hensikten med gjennomgangen er å påse at vedtakene fattes i tråd med lov, forskrift, regelverk og overordnede planer.

Dersom revisor ikke har merknader som kontrollutvalget bør følge opp videre, tas denne rapporteringen som et ledd i revisors ordinære statusrapportering.

3.5.2 OPPFØLGING AV SAKER

Kontrollutvalget har ansvar for å følge opp tidligere saker. Det legges derfor opp til at det minimum en gang i året blir lagt frem en sak med status for dette.

3.5.3 BEFARING/BESØK

For å kunne føre tilsyn med den totale virksomheten er det viktig at kontrollutvalget har ressurser og anledning til å besøke ulike avdelinger av kommunens virksomhet. Det legges opp til at kontrollutvalget i løpet av 2017 vil besøke en utvalgt virksomhet.

3.5.4 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene, jfr. koml. § 77.7.

Dersom det er ønskelig av hensyn til behov for saksopplysninger, kan kontrollutvalget også innkalle administrasjonssjefen i forbindelse med behandling av saker i møtene.

Administrativ ledelse bør normalt være til stedet ved kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år skal behandles.

3.5.4 BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret, og vil følge opp saker / prosjekter kommunestyret ønsker kontrollutvalget skal følge opp.

3.5.6 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Kontrollutvalget kan ta i mot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget er imidlertid ikke et klageorgan, og har ikke avgjørelsesmyndighet på forvaltningsområdet.

Kontrollutvalget avgjør selv i hvilken form og grad henvendelser fra publikum skal følges opp.

3.5.7 TILSYN MED REVISJONEN

Kontrollutvalget er pålagt å føre tilsyn med revisjonens arbeid. Denne funksjonen utøves gjennom sekretariatet som har faste møter med revisjonen gjennom året, der revisjonen orienterer om sitt arbeid. Sekretariatet har fullt innsyn i revisjonens arbeidspapirer. Referat fra møtene legges frem for kontrollutvalget.

3.5.8 RAPPORTERING

Kontrollutvalget rapporterer årlig til kommunestyret om sin virksomhet.

Rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller rapporteres vanligvis fortløpende.

3.5.9 ANNET

Det er viktig at kontrollutvalget er gitt ressurser til å kunne holde seg oppdatert på sine arbeidsområder og med det kunne delta på kurs og konferanser som arrangeres både lokalt og nasjonalt.

4 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT 2017

Kontrollutvalget har utarbeidet forslag til samlet budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet, jfr. sak 19/16 i møtet den 08.09.15. Kontrollutvalgets egen aktivitet, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester inngår i budsjettet.

Kontrollutvalgets forlag til budsjettramme for kontroll- og tilsynsarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret.

5 PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN I 2017

Se vedlegg med kontrollutvalgets møteplan. Denne gir en oversikt over behandlingen av de faste sakene. Kontrollutvalget forbeholder seg retten til på eget initiativ å foreta endringer i planen og evt. gå inn på andre saker eller prosjekter som ikke er nevnt.

Endring av møteplan kan også bli nødvendig av hensyn til saksgang eller andre årsaker.

Vedlegg

Kontrollutvalgets møteplan 2017

Temaer til behandling 2017		16.02	04.05	06.09	09.11
Referatsaker		X	X	X	X
Orientering fra sekretær(rapport kontaktmøte med revisjonen)				X	
Orientering fra revisjonen		X		X	
Statusrapport revisjonsarbeidet			X		X
Kontrollutvalgets årsrapport 2016		X			
Skatteregnskapet 2016			X		
Orientering fra rådmann/administrasjonen(<i>Når KU ber om det</i>)				X	
Planlagte orienteringer fra administrasjonen	Arbeidsmiljø og sykefravær	X			
	Teknisk enhet			X	
	Kommunens økonomi				X
Uttalelse til årsregnskap/årsmelding 2016			X		
Besøk ved kommunal enhet					X
Forvaltningsrevisjon		X			X
Selskapskontroll				X	X
Revisjonsstrategi mv.				X	
Oppdragsansvarlig revisorers uavhengighet				X	
Kontrollutvalgets årsplan/møteplan for 2017					X
Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet 2017				X	
Oppfølging av saker(inkl. eksterne tilsyn)					
Andre saker(<i>Når det foreligger saker</i>)				X	